

Svar på spørsmål om PP-tjenesten sin rolle ved bekymringsfullt fravær

Vi viser til e-post 04.04.2025 og vårt foreløpige svar til Statsforvalteren i Vestland. Statsforvalteren i Vestland har oversendt din henvendelse datert 17.03.2025, til Utdanningsdirektoratet. Vi er bedt om at vi besvarer henvendelsen siden de er kjent med at det er flere statsforvaltere som har mottatt henvendelse fra deg om det samme temaet. Vi beklager den lange saksbehandlingstiden.

Du viser til at du opplever at PP-tjenesten i mange tilfeller, i flere ulike kommuner, ikke utarbeider sakkyndig vurdering for elever med omfattende fravær, med henvisning til at eleven ikke er fysisk til stede, og at de derfor avventer tilstedeværelse før en eventuell utredning og vurdering av retten til ITO kan gjennomføres.

Du ønsker en avklaring på om

1. det er i tråd med opplæringsloven at PP-tjenesten ikke gjennomfører sakkyndig vurdering for elever med bekymringsfullt (ufrivillig) skolefravær, med den begrunnelse at eleven ikke er til stede på skolen?
2. Når det er åpenbart at eleven ikke har tilfredsstillende utbytte av ordinær opplæring grunnet fravær, og ITO kan være aktuelt, er det da ikke en plikt for PPT å utarbeide sakkyndig vurdering slik at kommunen kan ta stilling til vedtak, jf. § 11-7 første ledd?
3. Er det i tråd med regelverket at PPT deltar i arbeid med opptrappingsplan, men ikke gjennomfører sakkyndig vurdering, når det er aktuelt å vurdere behovet for ITO eller annen tilrettelegging på grunn av fravær?

Vårt svar:

Vi viser til at kommunen og fylkeskommunen har en plikt til å følge opp elever med fravær. Det følger av opplæringsloven § 10-6. Oppfølgingsplikten gjelder ved alle typer fravær, og fra første dag en elev er borte fra opplæringen. Oppfølgingen av den enkelte elev må sees i sammenheng med årsaken til fraværet og hvor langvarig og hyppig det er. Hyppig eller langvarig fravær vil særlig kunne kreve individuelt tilpassede tiltak for at opplæringsretten- og plikten skal kunne ivaretas. Du kan lese mer om oppfølgingsplikten på udir.no.

Skolen har plikt til å undersøke årsaken til fraværet, og på bakgrunn av informasjonen de har vurdere hva slags oppfølging den enkelte elev har behov for, for å få eleven tilbake. Når det gjelder elever med langvarig (ufrivillig) fravær, er gjerne årsakene til fraværet komplekse og det kan være behov for å sette inn flere ulike tiltak for å få eleven tilbake. I mange tilfeller vil det kunne være nødvendig å henvise eleven til PP-tjenesten for utredning. Eleven kan f.eks. ha vært borte så lenge, at eleven har behov for tett oppfølging, en-til-en undervisning eller annen tilrettelegging gjennom ITO, for å få tilfredsstillende utbytte av opplæringen i en periode. Det kan også være at det er andre årsaker til at eleven ikke har tilfredsstillende utbytte av opplæringen, og at det er årsaken eller en del av årsaken til at eleven ikke møter på skolen.

Vi viser til at fravær i seg selv utløser ikke ingen rett til ITO, men elever som ikke er til stede på skolen, har rett til ITO på lik linje med elever som møter på skolen. Kommunen kan ikke bruke fravær som begrunnelse for ikke å henvise en elev til PP-tjenesten.

PP-tjenesten har for øvrig en sentral rolle i å følge opp en elev som har bekymringsfullt fravær, med blant annet deltakelse i arbeidet med en opptrappingsplan. Det kan være at eleven har behov for tilrettelagt opplæring, f.eks. ITO i opptrappingsperioden, og i så fall skal eleven samtidig henvises til PP-tjenesten for en sakkyndig vurdering.

Om kommunen eller fylkeskommunen mener det ikke er nødvendig å henvise til PP-tjenesten for en sakkyndig vurdering, kan foreldrene dersom de mener at barnet deres ikke får tilfredsstillende utbytte av opplæringen, kreve at kommunen eller fylkeskommunen fatter et vedtak der de tar stilling til om eleven har rett til individuell tilrettelegging eller ikke. Kommunen eller fylkeskommunen må fatte vedtak og hente inn sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten uavhengig av om skolen selv mener eleven har rett til slik tilrettelegging.

Vennlig hilsen

Trine Tysnes Krokstrand
seniorrådgiver

Lise Lee
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi:
Alle statsforvaltere